

Beeldvormende avond circulaire economie

Programma

- Introductie op de avond
- Inleiding (startnotitie en programma)
- Toelichting per thema

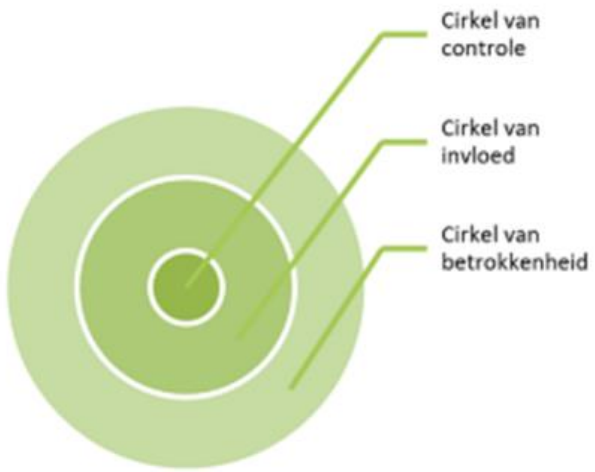
Waar staan we

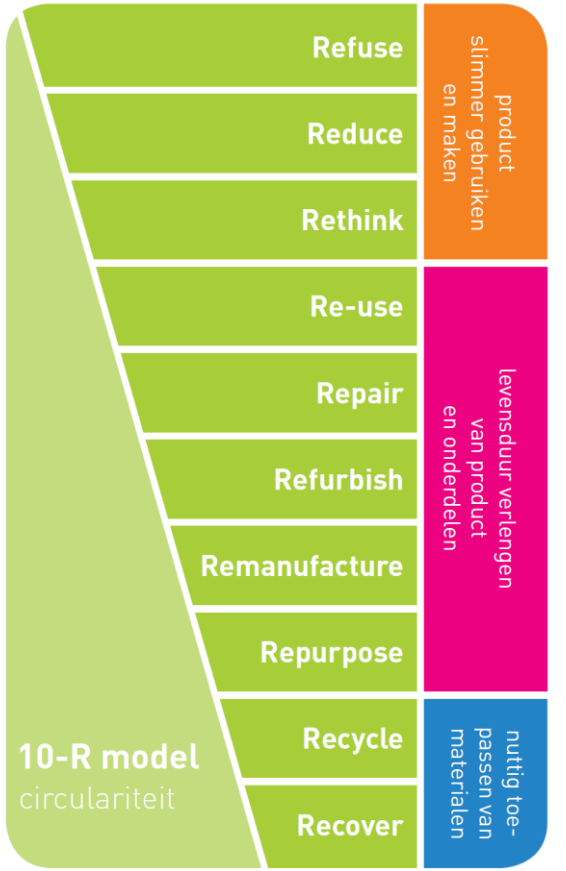
- In 2022 startnotitie circulaire economie opgesteld
- In 2024 is programmaplan duurzaamheid vastgesteld met daarin circulariteit als poot
  - We onderzoeken huidige college periode waar we het beste actie op kunnen inzetten

Wat stond er ook alweer in de startnotitie

- Circulaire economie in het kort

- Rol en invloed van gemeente
  - Controle (gemeente als uitvoerder)
  - Invloed (gemeente als regisseur)
  - Betrokkenheid (gemeente als facilitator)

Thema's circulaire economie

- 4 thema’s
  - Inkoop/aanbesteden
  - Afvalstromen
  - Bouwen
  - Ondernemen

Inkoop en aanbesteden

- Invloed gemeente: controle
- Rol gemeente: uitvoerder

- Wat is de impact van op circulariteit:
  - Voorbeeld geven door zelf zo veel mogelijk circulair in te kopen en aan te besteden
  - Circulaire inkoop rond eigen bedrijfsvoering heeft weinig impact op circulariteit
  - Circulaire inkoop bij groot onderhoud en herinrichting heeft een grotere impact

Ontwikkelingen

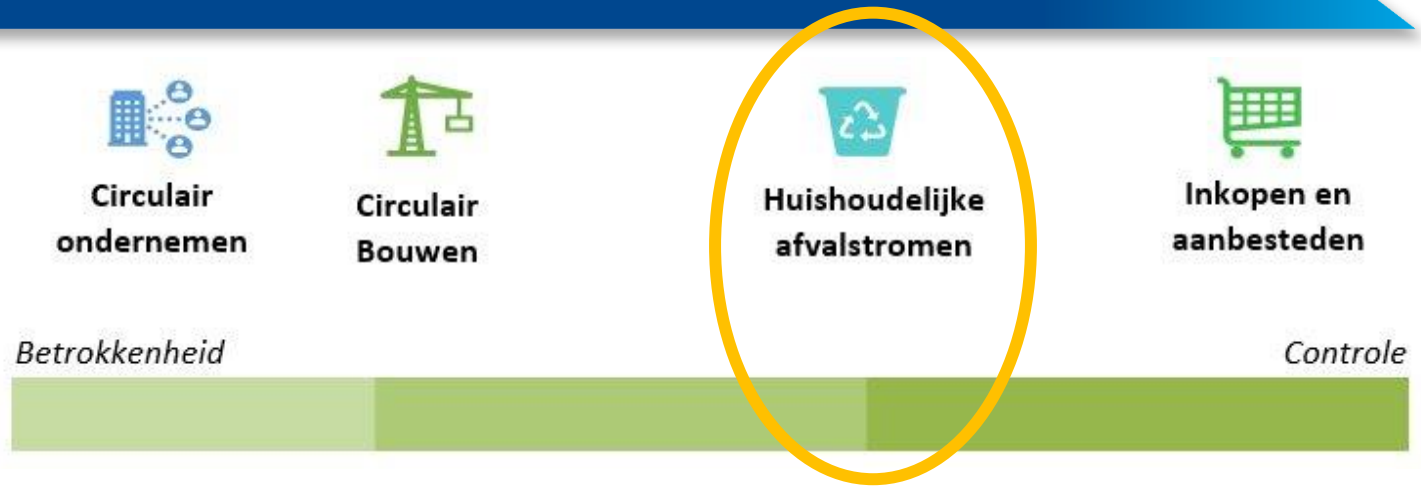
- Circulariteit is onderdeel van het inkoop beleid
  - Wordt als thema standaard meegewogen
  - Het wisselt wat er mogelijk is
    - Aanbieders van meubilair nemen bijna standaard circulariteit mee
    - Bij inkoop en aanbestedingen rond elektronica is er veel minder beschikbaar

- Voorbeelden eigen bedrijfsvoering:
  - De herbruikbare bekers
  - Schoonmaken zonder schoonmaakmiddelen
  - Onderzoek nieuw meubilair raad

- Voorbeelden inrichting buitenruimte
  - Recyclebare straatnaamborden
  - Hergebruik van bestrating, straatmeubilair en beplanting waar mogelijk

Huishoudelijke afvalstromen

- **Invloed gemeente: controle**
- **Rol gemeente: uitvoerder**

- **Dit hebben we gedelegeerd naar de AVRI**
- Gemeente heeft invloed in de GR;
  - via de vertegenwoordiging in het bestuur, de wethouder;
  - inspraak of zienswijze, bijv. op Strategisch Koersplan, begroting en kadernota;
  - via platform- en raadsinformatiebijeenkomsten.

Huishoudelijke afvalstromen - vervolg

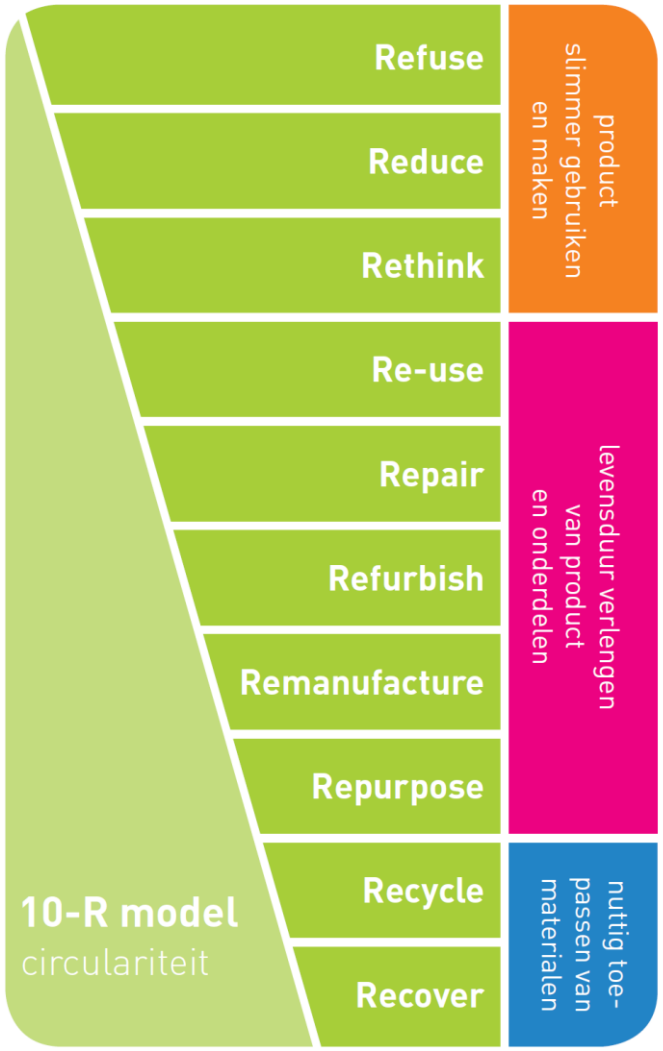
- **Wat is de impact op circulariteit:**

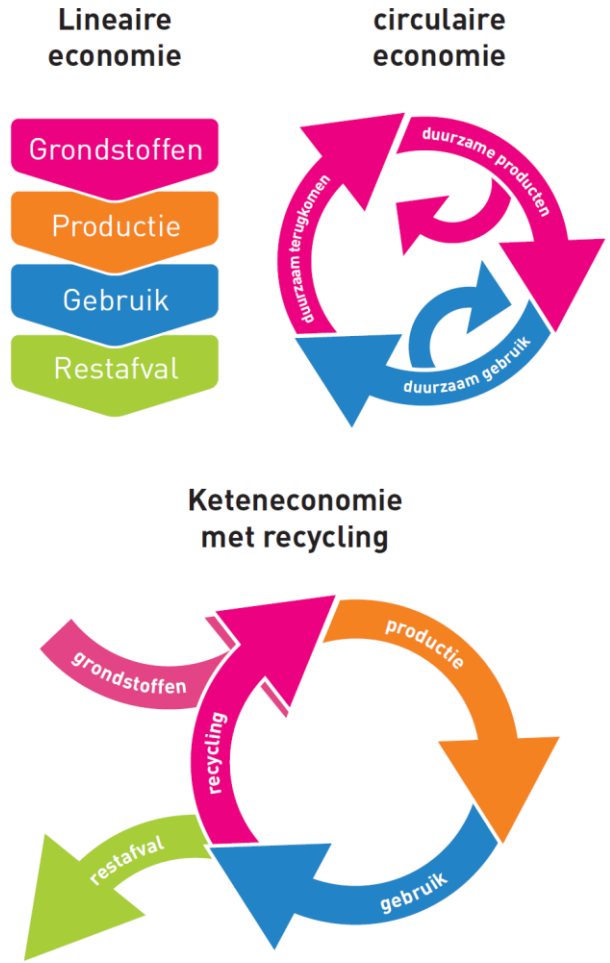
Preventie:
=>Impact klein – verantwoordelijkheid (bijv. verpakkingen) ligt niet bij de gemeente

Inzameling:
=> Impact is groot - interventies staan dicht bij inwoners

Verwerking:
=>Impact is groot – voor Rivierenland gaat het om tonnen afval en grondstoffen

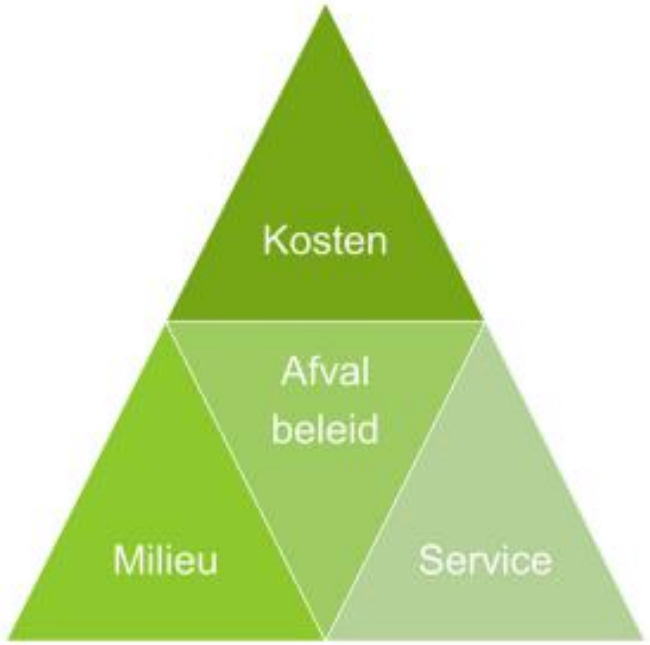

Refuse
Reduce
Rethink
Re-use
Repair
Refurbish
Remanufacture
Repurpose
Recycle
Recover
product slimmer gebruiken en maken
levensduur verlengen van product en onderdelen
nuttig toe-passen van materialen
10-R model
circulariteit

Lineaire economie
circulaire economie
Grondstoffen
Productie
Gebruik
Restafval
duurzame producten
duurzaam gebruik
duurzaam terugkomen
Keteneconomie met recycling
grondstoffen
productie
recycling
gebruik
restafval

Afval en Grondstoffen – Strategisch Koersplan

- Strategisch Koersplan 2024-2030

De transitie van afval naar grondstof aanjagen.

- Voorbeelden:
  - Schone grondstoffen
  - Grondstoffenplan
  - Circulair ambachtscentrum

- Afweging tussen service, kosten en doelen

Afval en Grondstoffen –Waar staan we en welke trends zien we ?

Doel	Resultaat 2024	Landelijk 2024
30 kg restafval per inwoner -2030	73 kg restafval per inwoner	149 kg restafval per inwoner
90% grondstofscheiding -2030	83 % grondstofscheiding	60 % grondstofscheiding
65 % recycling grondstoffen -2035	68 % recycling grondstoffen	60 % recycling grondstoffen

Circulair bouwen

- Invloed gemeente: invloed
- Rol gemeente: regisseur

- Wat is de impact op circulariteit:
  - Grote impact op circulariteit in het geheel
  - De grootste winst in de ontwerp fase
  - De bouwsector gebruikt de grootste hoeveelheid grondstoffen
  - Resultaten zijn jaren lang merkbaar
  - Verschillende soorten circulaire gebouwen

Ciruclair bouwen gemeente Culemborg

- Wat staat er in de Woonvisie en het Masterplan Stationsomgeving?

1.3.2 Duurzaamheid

"Duurzaamheid doen we samen".

Dit is de titel van onze Transitievisie Warmte. In het Nationale Energieakkoord is afgesproken om af te stappen van het gebruik van fossiele brandstoffen. De doelstelling is daarom dat in 2050 alle woningen van het aardgas af zijn. Hier zijn we ook in Culemborg mee bezig. We stimuleren inwoners op allerlei manieren om de omschakeling te maken.
We maken ook werk van het stimuleren van hergebruik van grondstoffen. In 2022 hebben we de "Startnotitie Circulaire economie Vastgesteld".
In paragraaf 3.2.1 maken we de verbinding tussen deze onderwerpen en onze woonvisie.

1

gebruik wat er al is

Veel van de bestaande gebouwen op Pavijen 1 komen niet terug in de nieuwe woonwijk. Of niet in hun geheel. In elk gebouw zitten waardevolle materialen: van grote betonplaten tot kleine koperen bedrading. Door slim te slopen kunnen we een deel van deze materialen opnieuw inzetten. Ook blijft een heel aantal gebouwen bestaan die we goed inpassen in de nieuwe structuur van de Stationsomgeving.

2

bouw flexibel en remontabel

We bouwen in de Stationsomgeving voor de komende honderd jaar. Hoe we dan willen wonen weten we nog niet. Daarom is het slim om flexibel te bouwen. Door de begane grond net iets ruimer op te zetten, geven we de toekomstige bewoners de mogelijkheid om de plinten van een gebouw te transformeren. Ook zorgen we ervoor dat we functies met verschillende levensduren niet vastlijmen of storten. Dan kunnen ze namelijk makkelijker worden vervangen of gerepareerd. Dit alles doen we om de waarde van de materialen te behouden. Die waarde leggen we vast in een materialenpaspoort.

3

voorkom uitval (en dus afval)

Bouwen doen we in de Stationsomgeving zonder afval. Geen piepschuim dat over de bouwplaats waait en geen bergen met restmateriaal. Onze bouwplaats is afvalloos. Ook zorgen we ervoor dat we geen giftige materialen gebruiken, want hergebruik daarvan is niet mogelijk.

4

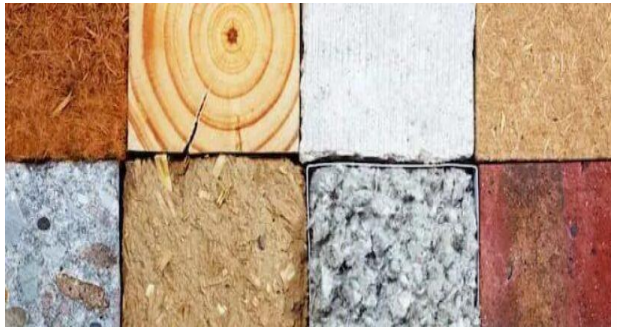
gebruik natuurlijke materialen

Passend bij de duurzaamheidsambities is bouwen met hout een bijzondere wens. Dit past ook op deze plek in Culemborg met de rijke geschiedenis van meubelmaken en houtbewerken. De gemeente zal zich inzetten om op eventuele eigen gronden en op gronden van derden de realisatie van woongebouwen in hout te stimuleren. Denk naast hout ook aan natuurlijk isolatiemateriaal en natuurlijke gevelbevelbekleding.

Circulair ondernemen

- Invloed gemeente: betrokken
- Rol gemeente: facilitator

- Wat is de impact op circulariteit:
  - De impact is in het begin klein, maar start ups essentieel voor oplossing van toekomstige problemen
  - Vanaf ontwerpfase kan je al circulair denken, werken én ondernemen
  - Culemborg mag trots zijn en faciliteert waar mogelijk, regionaal proactief.
  - Nadruk op maakindustrie (van goed doel tot commercieel): Veel kleine zelfstandigen

Thema Circulair ondernemen Reuse

Thema Circulair ondernemen Repair of Reuse?

Thema Circulair ondernemen Reduce en refuse

- Boeken printen op locatie: Géén internationaal transport
- Hergebruik karton, FSC (250.000kg per jaar!)
- Als het kan zonnedak: zonne-folie volgen
- Minder vrachtwagens, meer rendement

- Wrappen: geen lucht vervoeren
- Beperken retouren en overstappen naar elektrisch transport

Thema Circulair ondernemen Regionaal

Door het verbinden van mensen en het delen van kennis ontstaan unieke initiatieven

Living Lab:
Versterking van de regionale economie door vooruitstrevende MKB-ondernemers de kennis, de tools en het netwerk te bieden om duurzaam te gaan ondernemen

Voorbeeld:
Van zetmeel tot zonnebril: Biobased chemie in de circulaire economie
Donderdag 25 september 2025 Circulair Café bij SACHEM Europe in Zaltbommel

Vervolg

- Werven nieuwe collega op circulaire economie
  - Toewerken naar uitvoeringsagenda onder programma duurzaamheid

- Via AVRI blijven aansturen op circulariteit bij afval verwerking (doorlopend)
- Bij nota's van uitgangspunten wordt circulariteit per project afgewogen meegegeven (doorlopend)

Vragen????

